

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Андрей Иванов Нончев, УНСС

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в СУ „Св.Кл.Охридски“ по професионално направление 3.7.Администрация и управление (управление, организационни мрежи, Е-бизнес), обявен в ДВ, бр. 64/16 август 2016г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Стопанско управление“ към Стопански факултет на СУ „Св.Кл.Охридски“ на основание чл.4 и чл.24 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл.62 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чл.115 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св.Кл.Охридски“ и съгласно решение на Факултетния съвет на Философски факултет, протокол №7 от 20.09.2016г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед РД38-668/18.10.2016г. на Ректора на СУ „Св.Кл.Охридски“.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Документи за участие в обявения конкурс е подал един кандидат – гл.ас д-р Тодор Ялъмов, главен асистент в катедра „Стопанско управление“ към Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

През 1994г. Т.Ялъмов завършва висшето си образование по философия (магистърска степен) във Философски факултет на СУ «Св. Климент Охридски». Впоследствие придобива още две магистърски степени: първо, по икономика и управление от Училището по икономика към Ротердамския Еразмус университет в Холандия (Erasmus Rotterdam University, School of Economics, Netherlands) съвместно със Стопански факултет на СУ «Св. Климент Охридски» през 1997г.; второ - от Факултета по математика и информатика на СУ «Св. Климент Охридски» през 2006г. Присъдена му е образователна и научна степен „доктор“ по администрация и управление от Стопанския факултет на СУ «Св. Климент Охридски» през 2015г.

Т.Ялъмов има общо 22 години трудов стаж като преподавател, от които 21 години в СУ «Св. Климент Охридски». От 1999г. работи като старши анализатор към Икономическата програма на Центъра за изследване на демокрацията, а от 2001г. и във Фондация «Приложни изследвания и комуникации».

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“

Подадените от кандидата документи за участие в обявения конкурс съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за неговото приложение, приет от Министерския съвет и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св.Кл.Охридски“, както и на Допълнителните изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ за Стопански факултет.

Изпълнени са задължителните условия по ЗРАСРБ (Чл.24). За всички раздели на картата за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ са постигнати минимално изискваните прагове. Според попълнената карта, гл.ас. д-р Тодор Ялъмов отчита 1376.65 т. при изискуеми 300т. Картата е попълнена в съответствие с изискванията и е придружена от оригинали на документи или копия като доказателствени материали, така както са посочени в съответните раздели.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Т.Ялъмов отговаря на изискването за заемане на академична длъжност „доцент“, посочено в чл. 24, ал.1, т.2, кандидатите за заемане на академичната длъжност "доцент" не по-малко от две години да са заемали академичната длъжност "асистент", „главен асистент“ в същото или в друго висше училище или научна организация. Гл.ас.Т. Ялъмов има изпълнена аудиторната заетост в съответствие с изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“ в Стопански факултет – 868,5 часа за последните две академични години (при минимално изискуеми 800 за целия период на преподаване).

По време на работата си в катедра „Стопанско управление“ при Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ гл.ас. Т.Ялъмов е разработил и водил самостоятелно учебни курсове пред студентите от специалност „Стопанско управление“, ОКС „бакалавър“ по дисциплината Е-бизнес (хорариум 30/30) и пред чуждестранни студенти от ОКС „бакалавър“, специалност „Европейски съюз и европейска интеграция“ по дисциплината „Въведение в стопанското управление и публичната администрация“ на английски език (хорариум 30/15). И двете дисциплини са задължителни за съответните програми. Той е водил упражнения по дисциплини „Учеща организация“ (хорариум 45 часа упражнения) за студенти-магистри; „Основи на управлението“ (с различен хорариум през годините – между 30 и 60 часа упражнения) за студенти-бакалаври и др. Т.Ялъмов е обучавал студенти и по други избираеми дисциплини в области, в които има изявен изследователски и практически опит като: „Организационни мрежи и стратегически партньорства“, „Управление на организации с нестопанска цел“, „Глобализация и интернет икономика“ за студенти-магистри от различни магистърски програми в СУ „Св. Климент Охридски“. Кандидатът има дългогодишен опит в преподаването на различни дисциплини на английски език

пред чуждестранни студенти в СУ “Св. Климент Охридски”, включително гостуващи по програма Еразъм.

Гл.ас. д-р Т.Яльмов има издадено едно самостоятелно учебно помагало за воден от него курс, рецензирано от външен рецензент – публикация (1) от представения списък в обем от 189 страници (1800 знака на страница). Сред представените публикации има статия (част от глава), която е публикувана в книга със статут на учебно помагало, което е използвано за обучение в избираеми курсове по антикорупция (публикация 45). Кандидатът я определя като студия, вероятно заради по-големия ѝ размер, но тя по-скоро има характеристики на статия.

Считам, че гл.ас.Т.Яльмов притежава необходимия преподавателски опит и професионална компетентност за заемане на академичната длъжност „доцент”.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

В картата за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” в Стопански факултет на СУ “Св. Климент Охридски” Т.Яльмов е посочил авторство на общо 47 публикации, от които 11 монографии, пет научни студии и 30 статии. Две от представените статии са публикувани в специализирани научни списания, индексирани в Thomson Reuters, а три статии - в индексирани в Scopus списания (с h=1 и в двете бази). Според представената справка, индексирани публикации са открити в Националната библиография на Република България – 29 заглавия (11 книги, 17 статии и дисертационен труд на кандидата), в Central and Eastern European Online Library (CEEOL) – 17 документа, в Karlsruher Virtueller Katalog – 13 публикации, в WorldCat OCLC – 6, в Library of Congress – 1 и 1 IDEAS – 3. Необходимо е да се спомене, че част от тези публикации представляват различни езикови версии на един и същ текст (10 и 11; 13 и 14; 16 и 17; 21 и 22; 23 и 24; 30 и 32; 31 и 33).

Най-много цитирания на кандидата са открити в CEEOL – 13 цитата; в Web of Science - 8 цитата на две индексирани публикации; в IDEAS – 4 цитата; в Scopus и CitEc – по два цитата; в Ebrary и ScienceDirect – по един цитат. Кандидатът предлага информация от личен архив за 85 цитата, включително 53 в чужбина. В Google Scholar кандидатът има 26 цитата и h-индекс = 2.

Т.Яльмов е декларирал участие в осем международни и осем национални изследователски проекта, но в своята автобиография е посочил участие в 22 проекта, като реалният брой на проектите, в които той участва е дори по-голям. Причината за тези различия очевидно се дължи на направения от кандидата подбор с оглед тематичното съдържание на конкурса и неговите предметни ограничения.

Изследователската дейност на Т.Яльмов е ориентирана в няколко основни направления, но разграничението между тях е донякъде условно, тъй като публикациите на кандидата пресичат тематичните си граници, допълват се и в редица случаи имат интердисциплинарен характер:

1. **Е-бизнес** (използване на нови ИКТ в предприятията и обществото, трансформиране на организациите и пазарите чрез новите ИКТ, онлайн бизнес и е-търговия). Към това направление могат да се отнесат

- публикации, фигуриращи в представената справка, под номера 1,8,9,13,14,16,17,29,31,33,34,36,37,38,39,40,42.
2. **Организационни мрежи** (управление на мрежи от организации, клъстери, бизнес асоциации, изследване на различни мрежи и влияние на участието в мрежи върху поведението и представянето на организациите, анализ на мрежи чрез специализирани големи данни и софтуер, мрежи на собственост). В него попадат публикации с номера 4,12,15,28,46.
  3. **Управление** (проблеми на социалното управление, управление на системите за финансиране и подкрепа на иновации и научни изследвания, рискове в управлението, финансиране чрез борсата), представено в публикации с номера 2,18,19,20, 25, 27,43.
  4. **Гражданско общество** (управление и развитие на организациите с нестопанска цел, социално предприемачество), включващо публикации с номера 10,11,23,24.
  5. **Добро управление, корупция, антикорупция и скрита икономика** (проблеми на корпоративното управление, оценка на скритата икономика, корупция и организирана престъпност), в което попадат публикации с номера 5,6,7,21,22,45,47.
  6. **Методика на преподаването** (организиране на семинарни занятия, използване на ИКТ за обучение, „геймификация“ във висшето и средното образование), към които могат да бъдат посочени публикации с номера 3 и 26.
  7. **Иновации** (измерване на иновациите, анализ на факторите, които влияят върху иновативността на фирмено равнище) - публикации с номера 30,32,35, 41, 44.

В съответствие с моята професионална компетентност бих могъл да дам оценка преди всичко на публикациите на кандидата в направление 4.Гражданско общество и направление 5. Добро управление, корупция, антикорупция и скрита икономика, както и на публикациите, в които се разработват методики за провеждане на емпирични изследвания. Предмет на оценка са и някои публикации, отнесени към останалите направления (е-бизнес, организационни мрежи, управление и иновации), които попадат в сферата на моята експертиза.

Публикации в направление „Гражданско общество“. Бих открил публикация [23], за която са открити са 13 цитирания, включително пет от тях в Scopus и четири - от чужди автори. Българската версия на тази публикация [24] е цитирана още два пъти (в този брой не се включват цитати в публикации на издателя Център за изследване на демокрацията, дори когато кандидатът не е сред техните автори). В двете езикови версии на публикацията е анализирана икономическата активност на неправителствените организации, идентифицирани са ключови рискове в тяхната дейност, включително поставянето им под контрол на влиятелни представители на централната и местната администрация, които съдействат за тяхното финансиране и извличат ползи от дейността им.

В публикации 10 и 11 е представен реалистичен анализ както на проявите на социално предприемачество, осъществявано от гражданските организации, така и на дисфункционалните аспекти на тяхната дейност. В нея се изследват

задълбочено основните характеристики и форми на проявление на завладяването на гражданското общество и свързаните с този процес рискове и негативни последици. Изследвани са финансовите аспекти на дейността на организациите с нестопанска цел (ОНЦ) и източниците на тяхното финансиране. Извършен е преглед на структурата и динамиката на финансовите потоци, генерирани във връзка с дейността на ОНЦ, сферите и мащабите на тяхната съдържателна и финансова активност.

Публикации в направление „Добро управление, корупция, антикорупция и скрита икономика“. Широко цитирана (пет пъти) е публикация [47], която тематизира доброто корпоративното управление като стратегия за противодействие на корупцията. Важно е да се посочи, че цитиранията имат широк географски спектър (Австралия, Бразилия, Китай, Нигерия) и визират теоретичната концептуализация на взаимовръзката „добро управление – антикорупция“.

Корупционните рискове в процеса на обществените поръчки в строителния сектор на българската икономика са изследвани в публикация [5]. Тя е част от монография под редакцията на една от най-авторитетните съвременни изследователки на корупцията проф.А.Пипиди. Публикации [6] и [7] са посветени на връзката между корупция и организирана престъпност. В публикации [21] и [22] се анализира динамиката на скритата икономика в България в контекста на финансова и икономическа криза.

Публикации в направление „Организационни мрежи“. Част от публикациите, отнесени към това направление, имат интердисциплинарен характер и са тематично свързани с предходното. Сред най-цитираните статии на кандидата е публикация е [46], която е издадена в три езикови версии (14 цитата, от които четири са в статии, индексирани в Scopus и/или Web of Science). Тази статия адресира корпоративното управление и изследва мрежите между фирми и банки през призмата на корупционните практики, свързани с кредитирането. Предложен е оригинален модел на неравновесие, който концептуализира взаимодействията на банките и кредитираните фирми. Статията под номер [12] е публикувана в авторитетно икономическо списание и има две цитирания. Тя представя оригинален модел и разглежда проблеми на скритата икономика в Източна Европа.

Публикации, свързани с конструирането на методики за провеждане на емпирични изследвания и тяхното практическо тестване. В публикация [36] е представена емпирично верифицирана авторска методика за изследване на онлайн присъствието и предлагането на онлайн услуги от фирмите (наличие на уеб-сайт, възможности за онлайн поръчка, онлайн плащане, онлайн реклами и други). Този подход е използван и при други изследвания (отразени в публикации 18,19,20) върху сътрудничеството между бизнес и академия; научно-изследователската и развойна дейност на малки и средни предприятия; ефектите на национални и международни програми за подкрепа на иновациите. В публикации [30 и 32] е разработена методика за изследване и оценка на иновационната интензивност с помощта на индекс на иновативността на фирмено равнище.

Активната научно-изследователска дейност на Т.Ялъмов е получила не само национално, но и международно признание, което дава основания той да заеме академичната длъжност „доцент“.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси

Публикациите на Т.Ялъмов се отличават с няколко характерни черти: първо, голяма част от тях имат интердисциплинарен характер и търсят решение на комплексни проблеми от различни изследователски перспективи; второ, те притежават практическа стойност и са свързани с разработването на конкретни управленски политики; трето, теоретичните изводи са верифицирани и подкрепени с конкретна емпирична информация. Въз основа на представените публикации и участието в международни и национални научни проекти и изследвания, както и в съответствие с моята професионална компетентност, мога да открия няколко основни групи научни и научно-приложни приноси на Т.Ялъмов:

Първо, свързани с теоретичните и емпиричните изследвания на доброто управление и гражданското общество. Принос към теоретичната концептуализация на гражданското общество е въвеждането и обосноваването на понятието “завладяване на гражданското общество”. Анализирани са порочни корупционни и „сиви“ практики в гражданския сектор, чието широко разпространение разрушава обществената тъкан, ерозира доверието и в държавните институции, и в гражданските организации. Систематизиран е голям обем от емпирична информация, придаваща плътност, достоверност и убедителност на извършения анализ, който е богат илюстриран с конкретни казуси. Въз основа на богатата емпирична информация и нейната теоретична систематизация са направени разумни и конкретни предложения за усъвършенстване на политиките и законодателството, регулиращи дейността на гражданския сектор в България.

Второ, конструиране на практически тествани оригинални авторски методики за провеждане на емпирични изследвания, чрез които се създава ново знание или се развива съществуващото. Сред тях се открояват:

- **методики за измерване и оценка на различни характеристики на потребителско или фирмено поведение,** предлагането на онлайн услуги, присъствието в Интернет на фирми и университети, оценката на качеството на фирмени сайтове и др.;
- **методика за агрегиране на “големи данни” от различни публични регистри.** Въз основа на тази методика се прилага пространствена регресия за анализ на регионални данни за навлизането на ширококолентов интернет в България чрез интеграция на „големи данни“ от публични регистри.
- **методика за изследване и оценка на иновативността и иновационната интензивност.** Конструиран е индекс на иновативността на фирмено равнище, чиито стойности се наблюдават емпирично и са широко цитирани в България и в чужбина.

Трето, приноси, свързани с прецизиране на ключови официални показатели, характеризиращи иновациите, информационното общество или икономиката като цяло. Внимание заслужава емпирично доказаното подценяване (между 3 и 10 пъти в зависимост от показателите) на данните на НСИ за научно-изследователската и развойна дейност в сектора на информационните и

комуникационни технологии ИКТ. Разработени са индикатори и са демонстрирани неформалните връзки „академия-бизнес“ и проблемите на финансирането, което винаги достига да официалните научни организации. Т.Ялъмов допринася чрез свои публикации и участието си в научни форуми за статистическото отчитане на характерната за Източна Европа LAN интернет свързаност, която Евростат първоначално не признава за ширококоленова. Научно-приложен принос е и анализът на влиянието на икономическата криза върху българските фирми като с емпирични данни е показано, че значителна част от тях са увеличили растежа и оборотите си след кризата в сравнение с периода преди нея.

Т.Ялъмов има оригинални и значими научни приноси, които го утвърждават като авторитетен изследовател в областта на е-бизнеса, организационните мрежи, иновационните изследвания и доброто управление и дават аргументи той да заеме академичната длъжност „доцент“.

7. Основни критични бележки и препоръки към кандидата

Нямам критични бележки по същество, но бих отправил препоръка към кандидата да насочи още по-голяма част от своите публикации към издания, включени в библиографските системи Web of Science (Thomson Reuters) и Scopus (Elsevier), чрез което да увеличи видимостта и разпознаваемостта на своите изследвания в българската и международната научна общност. Познавайки изследователската работа на Т.Ялъмов, оставам с впечатлението, че след като е задоволил своето изследователско любопитство чрез компетентно прилагане на количествени и качествени методи, иконометрична проверка на хипотези и други аналитични техники и след като е подготвил анализ, доклад или презентация на бизнес или обществено-политически форум, конференция, семинар, той така и не проявява необходимата упоритост и последователност да публикува текстове в престижни научни издания.

8. Лични впечатления

Познавам гл.ас д-р Т.Ялъмов като дългогодишен колега в Центъра за изследване на демокрацията. В общуването си с други колеги изследователи, преподаватели, студенти, стажанти и служители той винаги се е отличавал с почтеност, коректност, добронамереност. Т.Ялъмов е уважаван преподавател, задълбочен и добросъвестен изследовател. Ползва се с висок престиж в академичната колегия и професионалната общност, в организациите на гражданското общество и на ИТ бизнеса.

9. Заключение

Въз основа на посочените качества на учебно-преподавателската и научно-изследователската дейност на Т.Ялъмов, както и на идентифицираните в публикациите му научни приноси, изразявам убедеността си, че той отговаря на

всички законови и професионални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” и препоръчвам на членовете на Факултетния съвет на Стопански факултет при СУ „Св.Кл.Охридски“ да гласуват за избиране на кандидата по обявения конкурс.

21.11.2016г.
София

Подпис: .....